

paa det Spørgsmaal, hvorvidt Ministeriet har gjort Ret, da det under 5te Mai 1848 udgav den provisoriske Anordning, om hvis Forvandsling til vedvarende Lov der nu er Spørgsmaal. Den er, som det er bleven erkjendt, en Følge af de daværende Tilstande og den bevagede Stemning og de Fordringer, der efter Ministeriets Opfatning deraf opstode til Lovgivningen og Bestyrelsen, og uagtet jeg for min Person ikke har deelt eller deler denne Opfatning, saa kunde det ikke falde mig ind, nu da det er steet, at stride om, hvorvidt denne Opfatningsmaade, der ligger til Grund, er den rette eller ikke. Derimod er jeg i megen Tvivl om, hvorvidt jeg nu skulde stemme for, at det skulde have sit Forblivende med Anordningen, ialtsald med enkelte Modificasjoner, eller om jeg nu skulde votere imod Anordningen i det Hele. Det er af den høitærede Justitsminister erkjendt, at der er mindre Betænkelighed ved nu at opgive den, end der havde været ved i sin Tid ikke at udgive den. Det er ligeledes af den høitærede Indenrigsminister med megen Klarhed udviklet, hvorledes den foreliggende Anordning driver det saakaldte Expropriationsprincip langt yderligere end det nogenstunde tilforn er drevet i vor Lovgivning og Statsbestyrelse. Det forholder sig aldeles rigtigt, som af ham forklaret, at man forhen har anvendt den i sig selv mislige, skjøndt nødvendige Bestemmelse, at Staten maa være beføiet til at berøve den Enkelte hans Eiendom, naar det er nødvendigt til Opnaaelsen af et offentligt Formaal, med største Vaersomhed, og at man navnlig med Hensyn til Grundafstaaelse kun har gjort Brug af den, hvor der var et vist bestemt Jordsmøn der var nødvendigt til at opnaae et saadant offentligt Niemed. Her synes en saadan Nødvendighed ikke at være tilstede, thi naar det i Paragraph 1 hedder, at et Sogneforstanderskab kan forordre, at Jordsmøn udlægges til derpaa at opbygge Fattighuse, naar den fornødne Jord ikke er at faae paa nogenlunde billige Bilskaar, saa ligger deri blot den Forudsætning, at det kunde koste Communen noget mere at faae den fornødne Byggeplads, naar den skulde erhverve den paa sædvanlig retslig Maade ved frivillig Forening, end naar den skulde

tage den. Naar man nu betænker tillige, hvad det er for en Ubetydelighed, der dog kan være Spørgsmaal om for en Commune, naar den skal erhverve et Jordstykke til derpaa at opføre Fattighuse, saa forekommer det mig, at denne Interesse for Communen, at faae dette Jordstykke paa nogenlunde billige Bilskaar, er uhyre ringe imod den almene Interesse, at Ingen berøves sin Eiendom imod sin Villie. Det er af en æret Landsthingsmand (Schroll), som just har de Bedkommendes Lary for Die, foreslået, at der skulde lægges til en saadan Byggeplads en Haveplads, paa i det Høieste 500 Quadratalen, dette er $\frac{1}{2}$ s Lønde Land; jeg troer nu, at selv om man skulde kjøbe en saadan Grund for det dobbelte ja tredobbelte af den sædvanlige Priis, naar man derfor maatte give en 20—25 Dele, saa var det vel i sig selv en ubillig Betaling, men vistnok dog en saa ringe Byrde for en Commune, at der ikke kan være Tale derom i Sammenligning med den Vigtighed, det har, at opretholde det Princip, at Ingen, uden hvor den høieste Nødvendighed kræver det, skal nødes til at stille sig ved sin Eiendom. Det er ogsaa vist, at den Maade, hvorpaa Sagen skal behandles efter Anordning, er temmelig løs. Der er ikke talt Noget om, at der skal gøres Forsøg paa at faae det for billigere Priis, enten ved formelig Licitation eller ved paa anden Maade at opfordre dem, der have slige Jordblokker, til at overlade dem for billig Betaling, hvorved man vistnok i Almindelighed vilde kunne faae den fornødne Jord, om end ikke til billig Betaling, saa dog til saadan Betaling, der ikke kunde være trykkende for Communen; ligesom Communen jo heller ikke i en Hast skal tage Beslutning om at bygge Fattighuse, men maa forberede det isorveien, og den vil da vistnok kunne skaffe sig den fornødne Grund. I de allerfleste Tilfælde vil der, naar Fattigvæsenet vil opbygge et Huus, endog være dem, der ville give det Jord til et saadant, saa at der vistnok kun er liden Nødvendighed for at tilveiebringe det ved tvungen Afstaaelse. Endnu større Mislighed er der ved § 2; selv naar jeg gaaer ud fra den Forudsætning, som jeg maa antage bekræftet, at den ikke gaaer ud paa at skaffe den Huusvilde selv et Huus,